

4/

DIOECESIS A

*Iurium**De provisione parochi renuntiantis*

FACTI SPECIES - Litteris diei 16 iulii 1965 Ordinarius dioecesis A Sempronium parochum paterne invitavit ut paroeciae renuntiaret. Iis-

dem litteris eum certiore fecit de futura provisione circa eum facta: « Je sais que vous ne vous attendez pas à la proposition d'une autre paroisse; je vous assure plutôt le versement mensuel de prestations équivalentes à celles qui seront votées cet automne par les prêtres lors de la constitution des règlements de la Caisse Ecclésiastique. Le diocèse vous commencera ces versements à partir de la fin de votre mandat ».

Sempronius statim invitationi obsecundavit, gratias pro futura provisione persolvit, die 15 augusti 1965 paroeciam dimisit et pensionem statutam primo a dioecesi deinde ab Instituto dioecetano « Caisse Ecclésiastique » accepit. At mense sept. 1966, Consilium administrationis Instituti audivit Sempronium cappellanium cum lauto stipendio in aliena dioecesi iam obtinuisse; ideo, attento Regulamenti praescripto, finem fecit solvendae pensioni. Sed post tres menses, amisso munere cappellani, Institutum iterum ei pensionem erogavit.

Interim tamen Sempronius Ordinarius loci declaravit se nullam cum Instituto dioecetano necessitudinem habere, quod dioecesis debeat ei ex pacto et convento pensionem continuam seu perpetuam usque ad mortem dare, nulla habita ratione suae condicionis oeconomicae vel officiorum seu munerum bene compensatorum, quae in aliena dioecesi obtinere potuerit. « C'est un contract entre nous deux, qui me donne un droit naturel au versement de \$ 100 mensuel ».

Haud semel Ordinarius loci rationes uno vel alio modo expositas examinavit ac reiecit. Ideo Sempronius die 20 augusti 1968 recursum interposuit ad Congr. pro Clericis. Attente perpensis rationibus ab utraque parte adductis, Congr. pro Clericis suas fecit rationes ab Ordinario loci allatas, et die 30 nov. 1968 recursum reiecit. Adversus hanc decisionem Sempronius recursum interposuit ad Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal, et quidem ob triplicem legis violationem: quod nempe Ordinarius loci iniuste transcripsisset onus reddendae pensionis a dioecesi in Institutum « Caisse Ecclésiastique » pro sustentatione presbyterorum qui nullam operam in dioecesi praestant; iniuste pensionis erogationem per tres menses intermisisset et, denique, pactum seu contractum cum ipso initum violasset.

ANIMADVERSIONES IN IURE - Attento praescripto can. 2161 § 2, qui remittit ad praescriptum can. 2154, parochus renuntianti post iuridicam invitationem, Ordinarius loci debet pro viribus consulere « sive translatione ad aliam paroeciam, vel assignatione alius officii aut beneficii, si ad haec idoneus sit, sive pensione, prout casus ferat et adiuncta

permittant»; aliis verbis Ordinarius loci prae oculis habere debet sive indolem causarum invitationis ad renuntiandum, sive condicionem moralem et oeconomicam ipsius renuntiantis et media de quibus dioecesis actu disponere potest.

Parochus renuntians strictum ius non habet ut sibi determinato modo provideatur, vel distincto a modo quo aliis sacerdotibus eiusdem condicionis in dioecesi providetur, quia ad Ordinarium pertinet determinare modum provisionis. Immo, si parochus renuntians aliunde sibi sufficienter providere potest, Ordinarius stricte non tenetur pensionem in eius favorem constituere, vel alio modo providere cum gravi incommodo (Cfr. SUAREZ E., *De parochorum remotione*. Neapoli 1959, n. 73; M. A. CORONATA, *Institutiones iuris canonici. III De processibus*, Turin 1962, n. 1593).

Si provisio fiat per pensionem, haec constitui potest ex diversis fontibus, veluti ex aliis beneficiis vel ex massa bonorum communi, qua valeat Episcopus huic obligationi satisfacere, vel ex cumulo aliquo in dioecesi pro similibus necessitatibus constituto. Conc. Vaticanum II proponit ut, attentis legibus ecclesiasticis et civilibus, habeantur Instituta dioecesana, quibus, sub vigilantia Hierarchiae, satis provideatur debitae sustentationi presbyterorum qui infirmitate, invaliditate, senectute laborent, vel quolibet alio impedimento detineantur, vel non idonei ab Ordinario habeantur ad officia vel alia munera in dioecesi explenda (Decretum *Presbyterorum Ordinis*, n. 21).

Ordinarius loci potest parochum invitare ut renuntiet et postea, facta et acceptata renuntiatione, de congrua sustentatione agere; sed in ipsa invitatione ad renuntiandum potest novam provisionem parochi concedendam proponere et indicare, si expediens iudicaverit (can. 2155). Si enim ab initio proponitur futura provisio, « facile fieri poterit ut parochus, de sua culpa vel inidoneitate conscius, statim invitationi consentiat et sine ulteriore processu renuntiet » (WERNZ-VIDAL, *Ius canonicum. VI De processibus*, Romae 1927, n. 761). Hoc in casu tamen, ut scite cavebat Decretum Congr. Consistorialis *Maxima cura* d. 20 augusti 1910, can. 28 § 3, quaestio de futura provisione non debet commisceri cum quaestione praesenti de renuntiatione; licet enim parochus statim paroeciae renuntiet et propositam provisionem acceptet; agitur semper de duabus quaestionibus omnino distinctis et independentibus.

Consequenter, si in ipsa invitatione ad renuntiandum Ordinarius proponat pensionem, hoc non habet ratioem premii seu liberalitatis, sed

rationem medii necessarii ad congruam renuntiantis sustentationem. Nec potest parochus renuntiare sub condicione, quia Summus Pontifex abrogavit canonem 2150 § 3 (MP *Ecclesiae Sanctae*, n. 20 § 1). Quam ob rem pactum seu contractus inter Ordinarium et parochum renuntiantem hac de re ex iuris praescripto excluditur. Nec potest Ordinarius loci dioecesim vel Institutum dioecesanum obligare ut parochi renuntianti solvat usque ad mortem determinatam pensionem quae erogatur solummodo sacerdotibus a quolibet munere solutis, etiamsi renuntians aliunde habeat media necessaria ad congruam sustentationem.

ANIMADVERSIONES IN FACTO - Ordinarius dioecesis N. praescripta cann. 2154 et 2161 § 3 adamussim servavit. Plures et graves causae exigebant remotionem Sempronii, qui semel atque iterum remotus fuerat ab aliis paroeciis. Ideo Ordinarius non poterat in casu providere per translationem ad aliam paroeciam aut per assignationem alius officii vel muneris ecclesiastici in sua dioecesi; proposuit pensionem, secundum mensuram a Consilio presbyterali statutam pro omnibus sacerdotibus dioecesis, qui vacationem muneris accipiebant ratione aetatis, infirmitatis vel alius impedimenti, nec poterant aliunde sibi providere pro congrua sustentatione, et membra Instituti « Caisse Ecclésiastique » de facto declarabantur.

Ex alia parte parochus Sempronius probe conoscebat quod, usque ad constitutionem Instituti dioecesanum et approbationem Regulamenti, ipsa dioecesis pensiones erogavisset. Hoc haud obscure etiam Ordinarius declaravit in litteris, quibus eum ad renuntiandum invitavit et pensionem proposuit. Ideo actum est de praetenta prima legis violatione.

Praeterea Sempronius sciebat pensionis erogationem esse conditionatam, id est dependentem a condicione oeconomica eorum qui de facto erant membra Instituti. Quoties unus vel alius sacerdos, a muneribus dioecesanis solutus, aliunde media pro sua sustentatione obtinisset, Institutum iuste pensionis erogationem intermittebat. Ideo etiam secunda legis violatio evanescit.

Verum est quod nomine legis non solum Codicis praescriptum intellegatur, sed etiam pacta conventa seu contractus, ut habet Regula iuris 185 in VI: « Contractus ex conventionem legem accipere dignoscuntur »; quod et Signatura Apostolica admisit (Dec. d. 6 aprilis 1920, AAS. 1920, p. 257). Sed ex una parte in casu non poterat inter Ordinarium loci et parochum Sempronium contractus iniri, vi cuius dioecesis deberet solvere pensionem continuam usque ad mortem Sempronii,

non quidem pro eius congrua sustentatione, sed pro ipsa renuntiatione; ex alia parte, invitatio ad renuntiandum et quaestio de provisione futura, ut in iure dictum est, non possunt commisceri neque considerari ut duorum in idem placitum consensus contra iuris praescripta; eo vel magis quod, in casu, concessio pensionis continuae vel solutio pensionis suspensae laederet iura ab aliis membris de facto acquisita. Quam ob rem etiam tertia legis violatio admitti nequit.

DECISIO. - In Congressu diei 9 iunii 1970 decretum est: *Recursum non esse admittendum ad disceptationem.*